

Súd: Okresný súd Bratislava IV
Spisová značka: 40C/66/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1414205625
Dátum vydania rozhodnutia: 24. 04. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Michal Kubiš
ECLI: ECLI:SK:OSBA4:2015:1414205625.4

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Bratislava IV samosudcom JUDr. Michalom Kubišom v právnej veci žalobcov: 1/ A. G., trvale bytom V.N. W. XXX, XXX XX O., 2/ V. G., trvale bytom X.. X. O. XX, XXX XX Z., 3/ A. C., trvale bytom N. XXX/X, XXX XX N., všetci zastúpení JUDr. Miroslavom Pekárom, advokátom so sídlom Krížna 44, 821 08 Bratislava, substitučne Mgr. Rastislavom Čerevkom, advokátom so sídlom Krížna 44, 821 08 Bratislava, proti žalovanému: H. T., trvale bytom Ž. XXX/XX, XXX XX A. A., zastúpený STEINIGER law firm, s.r.o., so sídlom Jasovská 17, 851 07 Bratislava, o náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch vo výške 27 000,- eur, takto

rozhodol:

Žalovaný je p o v i n n ý zaplatiť žalobcovi 1/ sumu 3 300,- eur, žalobkyni 2/ sumu 3 300,- eur a žalobkyni 3/ sumu 2 300,- eur, a to do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

Súd žalobu v časti, ktorou sa žalobca 1/ domáhal od žalovaného zaplata sumy 5 700,- eur, žalobkyňa 2/ sumy 5 700,- eur a žalobkyňa 3/ sumy 6 700,- eur z a m i e t a .

Žalovaný je p o v i n n ý zaplatiť žalobcom 1/, 2/, 3/ náhradu trov konania pozostávajúcu z náhrady trov právneho zastúpenia vo výške 1 483,62 eura, a to každému po 494,54 eura do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku na účet právneho zástupcu žalobcov JUDr. Miroslav Pekár, advokát so sídlom Krížna 44, 821 08 Bratislava, vedený v UniCredit Bank Slovakia, a.s. č. účtu: XXXXXXXXXXX/XXXX.

o d ô v o d n e n i e :

Žalobcovia sa žalobou domáhali od žalovaného zaplata náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch, každý po 9 000,- eur. Svoju žalobu odôvodnili tým, že žalovaný dňa 30.05.2012 približne o 04.00 hod. na parkovisku pred vchodom do herne Labyrinth na Saratovskej ulici v Bratislave fyzicky napadol poškodeného U. G., nar. XX.XX.XXXX, ktorý v dôsledku tohto útoku dňa 15.07.2012 zomrel. Žalovaný bol rozsudkom Okresného súdu Bratislava IV sp. zn. 2T/13/2013 zo dňa 16.04.2013 uznaný za vinného z toho, že sa dopustil konania, ktoré bezprostredne smerovalo k dokonaniu trestného činu, ktorého sa dopustil v úmysle inému úmyselne spôsobiť ťažkú ujmu na zdraví, pričom k dokonaniu trestného činu nedošlo, čím spáchal zločin ublíženia na zdraví v štádiu pokusu podľa § 14 ods. 1 Trestného zákona k § 155 ods. 1 Trestného zákona. Na základe uvedeného mali za to, že nebohý poškodený, ktorý bol synom žalobcov 1/ a 2/ a bratom žalobkyne 3/ prišiel o život zavinením a pričinením žalovaného. V ďalšom poukázali na silný citový vzťah k nebohému, ktorý až do apríla 2010, kedy sa presťahoval do Bratislavy za zamestnaním, býval so žalobkyňami 2/ a 3/ v spoločnej domácnosti v Poprade, pričom pravidelne navštevoval žalobcu 1/, ktorý sa po rozvoде so žalobkyňou 2/ opäť oženil a žije v Miloslavove. Aj po presťahovaní sa do Bratislavy poškodený naďalej trávil voľné dni striedavo u žalobcu 1/ alebo u žalobkyň 2/ a 3/, pričom so všetkými mal veľmi dobrý vzťah a bol ochotný im vždy pomôcť. Žalobcovi 1/ pomáhal pri prestavbe rodinného domu, žalobkyni 3/ pomáhal počas rozvodového konania, a to

nielen po emocionálnej stránke, ale aj finančne, aby jej aspoň čiastočne pomohol zabezpečiť náklady na živobytie jej ako aj jej detí. Usmrtením nebohého došlo na strane žalobcov k intenzívnemu zásahu do ich osobnostných práv, bola narušená celistvosť ich rodiny a bolo závažne zasiahnuté do ich súkromného a rodinného života, a to tak intenzívnym spôsobom, že následky tohto zásahu budú po emocionálnej stránke pretrvávať do konca života žalobcov. Žalobcovia stratili možnosť realizovať a ďalej rozvíjať rodinný život so svojim synom a bratom a sú o vzťah k nemu ochudobnení. Zároveň žalobcovia utrpeli ťažkú psychickú ujmu zo straty nebohého, ktorá sa prejavuje dodnes v nepríjemných pocitoch úzkosti, smútku a šoku zo smrti milovanej osoby. Žalobkyňa 2/ v dôsledku straty syna trpí vážnymi psychickými problémami, ktoré vyústili k nadmernému požívaniu alkoholických nápojov a v súčasnosti sa podrobuje liečbe zo závislosti na alkohole. Mali za to, že v danom prípade zadosťučinenie v zmysle § 13 ods. 1 O.z. nepostačuje na odstránenie následkov tohto zásahu, a preto žiadali náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch.

Žalovaný spochybnil intenzitu citových väzieb žalobcov k nebohému, keď poukázal na to, že žalobcovia 1/ a 2/ sú rozvedení, rovnako ako žalobkyňa 3/, žalobcovia nežijú v spoločnej domácnosti, ani sa pravidelne nenavštevujú. Uviedol tiež, že zo žaloby nie je zrejmý mimoriadny zásah do osobnostných práv žalobcov, nie sú preukázané mimoriadne zvýšené nepriaznivé následky smrti nebohého, keď na spoločenskom a pracovnom postavení žalobcov sa nič nezmenilo. Poukázal na to, že celý incident vznikol kvôli dievčaťu, ku ktorému sa nebohý správal hrubo a urážlivo, na obranu ktorej sa postavil žalovaný. Poukázal tiež na to, že nebohý bol v čase incidentu v stave opitosti. Ďalej uviedol, že nebohý mal chorobne poškodenú cievnu stenu v hlave, ktorá musela byť chorobne zmenená už pred incidentom, ako to vyplýva zo znaleckého posudku vypracovaného v trestnom konaní. Čo sa týka závislosti na alkohole žalobkyňa 2/ uviedol, že tento stav si spôsobila sama žalobkyňa 2/.

Súd vykonal vo veci dokazovanie a zistil nasledovný skutkový stav:

Rozsudkom Okresného súdu Bratislava IV sp. zn. 2T/13/2013 zo dňa 16.04.2013, právoplatným dňa 16.04.2013 (ktorý tvorí súčasť pripojeného trestného spisu sp. zn. 2T/13/2013) bol žalovaný uznaný za vinného z toho, že dňa 30.05.2012 približne o 04.00 hod. na parkovisku pred vchodom do herne Labyrint na Saratovskej ulici v Bratislave fyzicky napadol poškodeného U.Š. G., nar. 27.10.1983 takým spôsobom, že ho päšťou udrel do oblasti tváre, v dôsledku čoho poškodený padol tvárou na zem a obvinený pokračoval v útoku voči poškodenému tak, že ho niekoľkokrát kopol nohou do hornej časti tela, čím mu spôsobil zakrvácanie do mozgu a miechy, v dôsledku čoho poškodený U. G. dňa 15.07.2012 zomrel a tiež krvné podliatiny v okolí ľavého oka, na pravom nadočnicovom oblúku, kožné odreniny v pravej čelovospánkovej oblasti, na pravom ramene, na predlaktí, na bruchu vľavo, na oboch kolenách a na chrbtovej ploche ľavej ruky, teda dopustil sa konania, ktoré bezprostredne smerovalo k dokonaniu trestného činu, ktorého sa dopustil v úmysle inému úmyselne spôsobiť ťažkú ujmu na zdraví, pričom k dokonaniu trestného činu nedošlo, čím spáchal zločin ublíženia na zdraví v štádiu pokusu podľa § 14 ods. 1 Trestného zákona k § 155 ods. 1 Trestného zákona. Za to bol odsúdený na trest odňatia slobody v trvaní 3 roky s podmieneným odkladom na skúšobnú dobu probačného dohľadu v trvaní 4 roky. Ďalej mu bolo uložené obmedzenie spočívajúce v zákaze požívania alkoholických nápojov a iných návykových látok a povinnosť nahradiť škodu vo výške 2 000,- eur žalobcovi 1/ s tým, že so zvyškom svojho nároku na náhradu škody bol žalobca 1/ odkázaný na občianske súdne konanie.

Zo zápisníc o výsluchoch svedkýň Z. B., S. Z. a žalovaného ako obvineného (ktoré tvoria súčasť pripojeného trestného spisu sp. zn. 2T/13/2013 a ktorými súd vykonal dokazovanie ako listinnými dôkazmi) súd zistil, že všetci zhodne vypovedali, že si boli večer posedieť v podniku Labyrint, kde požívali alkoholické nápoje, pričom celému incidentu predchádzal slovný konflikt, kedy sa nebohý nevhodne vyjadril na adresu svedkyne Z. B., ktorej sa zastal žalovaný, na čo ho nebohý vyzval, aby išli von, kde došlo k bitke medzi ním a žalovaným.

Zo záverov znaleckého posudku č. 50/2012 a 27/2012 znalcov MUDr. S. S. a MUDr. A. U. (ktorý rovnako tvorí súčasť pripojeného trestného spisu a ktorým súd rovnako vykonal dokazovanie ako listinným dôkazom) súd zistil, že bezprostrednou príčinou smrti nebohého U. G. bolo poškodenie mozgu následkom krvácania z prasknutej vydutiny mozgovej tepny, pričom prasknutie chorobne poškodenej

cievnej steny bolo v príčinnej súvislosti so smrťou a došlo k nej počas bitky, ktorú mal nebohý so žalovaným. Ďalej sa v záveroch znaleckého posudku konštatuje, že v prípade, ak by nebohý nemal chorobne poškodenú cievnu stenu, neutrpel by vážne poškodenie zdravia. V danom prípade u nebohého išlo o zvláštny osobný stav, kedy menšie násilie spôsobilo vážne poškodenie zdravia so smrteľným následkom (str. 17 a 18 znaleckého posudku). V znaleckom posudku sa tiež konštatuje, že vydutina mozgovej tepny musela byť chorobne zmenená už pred útokom na nebohého (str. 15 znaleckého posudku).

Z výsluchu žalobcu 1/ súd zistil, že s nebohým synom mal veľmi dobrý vzťah, na čom sa nič nezmenilo ani po jeho rozvode s bývalou manželkou v roku 1996. Syna a dcéru aj po rozvode chodil pozerieť, neprešiel jeden mesiac, kedy by nebol za nimi, brával ich aj na letné prázdniny a vianočné sviatky. Keď mali meniny alebo narodeniny vždy prišiel za nimi, často si aj telefonovali. Keď staval dom, tak syn neváhal a vždy mu prišiel pomôcť. Keď syn prišiel pracovať do Bratislavy v roku 2010, tak býval na ubytovni, ale každý víkend bol u neho doma v Miloslavove, kde býva s terajšou manželkou a dcérou. Syn mal veľmi dobrý vzťah aj k matke (žalobkyni 2/) a sestre (žalobkyni 3/) ako aj k jej deťom. Vždy keď ich prišiel pozrieť, tak ich zobral na nejakú sladkosť, alebo im kúpil nejaké oblečenie. Syn bol rodinne založený a všetok svoj voľný čas venoval rodine. Jeho smrť niesol veľmi ťažko, neprejde jeden deň, kedy by si ho nepripomenul, v izbe má jeho fotku, kde sa každý deň zastaví.

Z výsluchu žalobkyne 2/ súd zistil, že k nebohému synovi mala veľmi silný citový vzťah, žil s ňou až do roku 2010 v jednom byte, boli na seba citovo naviazaní. Potom syn odišiel do Bratislavy za prácou, avšak skoro každý deň jej telefonoval a vždy keď mal voľno, tak ju prišiel pozrieť. S bývalým manželom sa síce rozviedli, ale tento sa aj potom o deti stále zaujímal, telefonoval im a keď mal cestu okolo, tak sa vždy zastavil, aby pozrel syna. Syn tiež chodil za otcom do Miloslavova, kam sa po rozvode presťahoval. Dovolenky a sviatky trávil striedavo s ňou a s otcom. Syn jej pomáhal aj finančne, rovnako aj svojej rozvedenej sestre a jej dvom deťom. Po smrti syna upadla do depresie a siahla aj na alkohol, dcéra jej vybavila lekársku pomoc, kde sa liečila tri mesiace.

Z výsluchu žalobkyne 3/ súd zistil, že s bratom mali veľmi dobrý vzťah, veľmi si spolu rozumeli, na čom sa nič nezmenilo ani po rozvode rodičov, keďže otec za nimi naďalej chodil, stretával sa s nimi, brával ich na prázdniny. Vždy keď otec išiel okolo, tak sa zastavil. Každé leto robili rodinný guláš, kde sa stretli celá rodina, teda ona, nebohý brat, mama a otec so svojou rodinou. Keď sa vydala, tak brat k nej chodil na návštevy, vždy niečo doniesol aj jej dvom deťom. Hoci brat bol mladší, bol jej oporou, vedel jej poradiť a podporiť ju. Počas rozvodového konania jej pomáhal aj finančne. Jeho úmrtie znášala veľmi zle, ako prvá bola o tom informovaná. Celú rodinu to hlboko zasiahlo.

Z výsluchu svedka A. N., kolegu nebohého v práci, súd zistil, že vždy keď mali v robote voľno, tak š U. chodil buď za otcom do Miloslavova alebo do Popradu za sestrou, a to pravidelne, nikdy neostával na ubytovni. So sestrou mal dobrý vzťah, požičal jej aj nejaké peniaze, keď bola nezamestnaná.

Z výsluchu svedka U. Š., priateľa nebohého, súd zistil, že U. poznal 15 rokov, U. svojej mame pomáhal ako mohol, aj finančne, ich vzťah bol veľmi pekný až kamarátsky, zdôveroval sa jej so všetkým. Rovnako pomáhal aj svojim dvom neteriam, vždy im kúpil nejaké veci. Keď U. otec prerábal dom, tak U. mu chodil cez víkendy pomáhať. U. mal dobrý vzťah aj k svojej sestre, často ju chodil navštevovať do Popradu a pomáhal jej aj finančne.

Z výsluchu svedka M. C., priateľa nebohého, súd zistil, že U. poznal asi od 14. rokov, pozná dobre aj jeho mamu a sestru, keďže bol u nich viackrát doma. S mamou a sestrou mal dobrý vzťah, po odšťahovaní do Bratislavy im finančne vypomáhal, rovnako aj sestriným deťom kupoval darčeky. U. chodil aj za otcom do Miloslavova, kde mu chodil pomáhať na dom. Keď jeho otec išiel na východ, tak sa vždy za Lukášom zastavil.

Z výsluchu svedka Z. Z., priateľa nebohého, súd zistil, že U. poznal asi 17 rokov, rovnako aj jeho mamu a sestru, keďže ju boli s U. párkrát pozrieť v Poprade. S mamou mal výborný vzťah, k otcovi tiež chodieval rád. Keď mal voľno, tak vždy išiel za otcom do Miloslavova, kde aj prespal. So sestrou sa tiež často navštevoval, jej deťom kupoval darčeky a sestre aj finančne vypomáhal. Keď s Lukášom pracoval vo S., tak mu niekedy dal peniaze, aby ich odniesol mame.

Z výsluchu žalovaného súd zistil, že celé ho to veľmi mrzí, nikdy v živote nikomu neublížil. S U. bol kamarát aj kolega, v ten večer sa toho vypilo asi viac ako malo, a to bola najväčšia chyba. Chcel sa len zastať kamarátky a je hrozné ako to celé dopadlo.

Ďalšie dôkazy súd nevykonal, nakoľko účastníci ďalšie dôkazy nenavrhlí a na vykonaní tých, ktoré pôvodne navrhovali, napokon netrvali. Ide predovšetkým o spomienkové video s fotografiami, ktoré urobili kolegovia nebohého, výsluch svedkýň Z. B. a S. Z. a obrazový záznam z trestného spisu zachytávajúci fyzický konflikt medzi nebohým a žalovaným.

Čo sa týka spomienkového videa s fotografiami, toto malo slúžiť na preukázanie toho, aké bolo postavenie nebohého v sociálnej rovine, a že nebohý chýba nielen žalobcom ale aj ostatným ľuďom. K tomu súd uvádza, že predmetom dokazovania bol vzťah nebohého k žalobcom, a nie k jeho kolegom (resp. iným ľuďom), preto tento dôkaz nebol pre rozhodnutie súdu v prejednávanej veci významný. Okrem toho charakter vzťahu nebohého k žalobcom bol už dostatočne preukázaný ostatnými vykonanými dôkazmi (výsluchmi žalobcov a svedkov). Čo sa týka výsluchu svedkýň Z. B. a S. Z., ktoré boli prítomné pri incidente a ktoré mali k nemu vypovedať, súd uvádza, že ich výpovede sú zachytené v zápisniciach z trestného konania, ktorými súd vykonal dokazovanie, navyše samotný skutok je súčasťou trestného rozsudku, ktorým súd rovnako vykonal dokazovanie. Ich výsluch preto súd považoval za nadbytočný a nevhodný. Pokiaľ mali vypovedať k charakteru rodinného vzťahu nebohého k žalobcom, súd uvádza, že svedkyňa B. v zápisnici z trestného konania (č.l. 15 a 54 trestného spisu) uviedla, že U. poznala iba z videnia, pričom nevedela uviesť ani jeho celé meno. Z toho je zrejmé, že o rodinnom vzťahu nebohého k žalobcom nemohla mať žiadnu vedomosť. Rovnako o tomto vzťahu nemohla mať vedomosť ani svedkyňa Z., ktorá poznala nebohého iba tak, že si bola so žalovaným a nebohým párkrát vonku sadnúť. Navyše ich výsluch k tejto skutočnosti bol v rozpore s § 118a O.s.p. navrhnutý až po skončení prvého pojednávania. Čo sa týka obrazového záznamu zachytávajúceho fyzický konflikt medzi nebohým a žalovaným, súd opätovne uvádza, že samotný skutok je súčasťou trestného rozsudku, ktorým súd vykonal dokazovanie, preto prehratie tohto záznamu by bolo nadbytočné a neúčelné a pre účastníkov zbytočne traumatizujúce. Pokiaľ ide o všetky vyššie uvedené dôkazy však súd znovu zdôrazňuje, že účastníci na ich vykonaní netrvali (viď. č.l. 80 a 88 spisu).

Čo sa týka návrhov na vykonanie dokazovania výsluchom čašníčky z podniku Labyrinth M. C.j, kolegu nebohého F. V. a kondolenčnou listinou, súd uvádza, že tieto dôkazy boli v rozpore s § 118a O.s.p. navrhnuté až po skončení prvého pojednávania (hoci účastníci boli o tomto ustanovení súdom vopred poučení). Navyše, pokiaľ ide o svedkyňu M. C., na jej výsluchu napokon žalobcovia ani netrvali (č.l. 88 spisu). Súd tiež poukazuje na to, že menovaná nebola vypočutá ani v trestnom konaní, čo spochybňuje, že by mohla mať relevantné vedomosti o merite veci. Pokiaľ ide o žalobcami navrhnutého svedka F. V.Š., tento mal vypovedať k tým istým skutočnostiam, o ktorých už vypovedali iní žalobcami navrhnutí a v konaní vypočutí svedkovia, takže jeho výsluch by bol (okrem iného) aj nadbytočný a nevhodný. Čo sa týka kondolenčnej listiny (okrem toho, že bola v rozpore s § 118a O.s.p. predložená až po skončení prvého pojednávania), táto nepreukazuje žiadnu skutočnosť významnú pre rozhodnutie súdu.

Po právnej stránke súd vec posúdil nasledovne:

Podľa § 11 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník (ďalej len "O.z.") fyzická osoba má právo na ochranu svojej osobnosti, najmä života a zdravia, občianskej cti a ľudskej dôstojnosti, ako aj súkromia, svojho mena a prejavov osobnej povahy.

Podľa § 13 ods. 1 O.z. fyzická osoba má právo najmä sa domáhať, aby sa upustilo od neoprávnených zásahov do práva na ochranu jeho osobnosti, aby sa odstránili následky týchto zásahov a aby mu bolo dané primerané zadostučinenie.

Podľa § 13 ods. 2 O.z. pokiaľ by sa nezdalo postačujúce zadostučinenie podľa odseku 1 najmä preto, že bola v značnej miere znížená dôstojnosť fyzickej osoby alebo jeho vážnosť v spoločnosti, má fyzická osoba tiež právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch.

Podľa § 13 ods. 3 O.z. výšku náhrady podľa odseku 2 určí súd s prihliadnutím na závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo.

Jednou z hodnôt osobnosti každej fyzickej osoby ako celku, ktorej rešpektovanie musí občianske právo voči subjektom v rovnakom postavení zabezpečovať, je právo na súkromie. Obsah práva na súkromie je nutné určovať so zreteľom na ústavné predpisy a ustanovenia medzinárodných zmlúv o ľudských právach a základných slobodách uvedených v článku 154c ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, v ktorých má pozitívna zákonná úprava práva občana na súkromie svoj prirodzenoprávny zdroj.

Podľa ustanovenia článku 8 odseku I Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných práv a slobôd publikovaného pod č. 209/1992 Zb. každý má právo na rešpektovanie svojho súkromného a rodinného života, obydlia a korešpondencie.

Z ustanovenia článku 17 Medzinárodného paktu o občianskych a politických právach publikovaného pod č. 120/1976 Zb. vyplýva, že nikto nesmie byť vystavený svojvoľnému zasahovaniu do súkromného života, rodiny, domova alebo korešpondencie a každý má právo na zákonnú ochranu proti takým zásahom alebo útokom.

Podľa ustanovenia článku 16 Ústavy Slovenskej republiky nedotknuteľnosť osoby a jej súkromia je zaručená, obmedzená môže byť len v prípadoch ustanovených zákonom.

Podľa článku 19 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky každý má právo na ochranu pred neoprávneným zasahovaním do súkromného a rodinného života.

Ochrana súkromia zahŕňa právo na nerušený osobný život, duševný pokoj, nedotknuteľnosť života jednotlivca v kruhu jeho najbližších. Európsky súd pre ľudské práva v rozsudku zo 16. decembra 1992 vo veci Niemetz proti Nemecku uviedol, že „...nepovažuje za možné alebo potrebné pokúsiť sa o vyčerpávajúcu definíciu pojmu "súkromný život". Mohlo by však byť príliš reštriktívne limitovať tento pojem "výsošným okruhom", v ktorom môže jednotlivec žiť svoj vlastný osobný život, ako sa rozhodne, a úplne z tohto okruhu vylúčiť vonkajší svet neobsiahnutý v tomto okruhu. Rešpektovanie súkromného života musí tiež obsahovať do určitej miery právo zakladať a rozvíjať vzťahy s ostatnými ľuďmi.".

Súčasťou práva na súkromie je právo na rodinný život. Európsky súd pre ľudské práva v rozsudku z 21. júna 1988 vo veci Berrhab proti Holandsku konštatoval : "Z pojmu rodina, na ktorom je založený článok 8, vyplýva, že dieťa narodené z takéhoto zväzku je ipso iure súčasťou tohto vzťahu. Z tohto dôvodu existuje od momentu narodenia dieťaťa a už vzhľadom na samotnú existenciu tejto skutočnosti medzi dieťaťom a jeho rodičmi zväzok rovnajúci sa "rodinnému životu", dokonca aj vtedy, keď už rodičia neskôr spolu nežijú.".

Podstatou rodinného života je oprávnenie fyzickej osoby utvárať, udržiavať a rozvíjať vzťahy medzi členmi rodiny založené na silných citových väzbách. Rodinný život zahŕňa nielen sociálne, morálne a kultúrne vzťahy medzi najbližšími rodinnými príslušníkmi vytvárané v dobe ich spoločného spolužitia, ale aj vzťahy medzi inými blízkymi príbuznými, bez ohľadu na to, či spolu trvale žijú alebo nie; ide napr. tiež o vzťahy medzi vnukmi a prarodičmi alebo medzi dospelými deťmi žijúcimi v založených vlastných rodinách a ich rodičmi (porov. rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva vo veci Marckx proti Belgicku z roku 1979).

Ak medzi fyzickými osobami existujú sociálne, morálne, citové a kultúrne vzťahy vytvorené v rámci ich súkromného a rodinného života, môže porušením práva na život jednej z nich dôjsť k nedovolenému zásahu do práva na súkromie druhej z týchto osôb. Takýmto protiprávnym zásahom tretej osoby

do práva na súkromie, resp. práva rodinný život môže byť ďalšiemu účastníkovi vzťahu spôsobená taká ujma, ktorá mu čiastočne alebo úplne bráni naplno naplňovať jeho citové potreby, t.j. nemajetková ujma postihujúca inú ako majetkovú sféru osobnosti, sféru osobnostnú, ku ktorej nepochybne patrí aj citová (emocionálna) ujma. Ak dôjde k smrti jedného z členov rodinného vzťahu, pozostalá osoba môže utpieť citovú ujmu vo forme šoku, smútku zo straty blízkej osoby a takisto aj spoločensva (vzťahu) s blízkou osobou. Zásah do emocionálnej sféry fyzickej osoby, spôsobený protiprávnym konaním tretej osoby, následkom ktorého je úmrtie blízkej osoby, zakladá právo domáhať sa ochrany osobnosti podľa ustanovení Občianskeho zákonníka o ochrane osobnosti (porov. uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo 17. februára 2011, sp. zn. 5 Cdo 265/2009)

Aplikujúc vyššie uvedené ustanovenia a judikatúrne závery na prejednávajúcu vec možno konštatovať, že pokiaľ žalovaný svojím zavineným protiprávnym konaním, za ktoré bol právoplatne uznaný za vinného v trestnom konaní (trestným rozsudkom Okresného súdu Bratislava IV sp. zn. 2T/13/2013 zo dňa 16.04.2013), spôsobil smrť syna žalobcov 1/ a 2/ a brata žalobkyne 3/ (ako sa to konštatuje v skutkovej vete trestného rozsudku), došlo tým k nedovolenému zásahu do ich osobnostných práv, k zásahu do ich práva na súkromný a rodinný život. Bola narušená celistvosť ich rodiny, žalobcovia stratili možnosť realizovať a ďalej rozvíjať vzťahy s nebohým a sú tak o vzťah k nemu ochudobnení. Následky tohto zásahu sú pritom trvalé a nezvratné a ochudobnenie žalobcov v citovej oblasti nenapraviteľné. Vykonaným dokazovaním bolo pritom preukázané, že medzi žalobcami a nebohým boli silné sociálne, morálne, citové a kultúrne väzby, na charaktere ktorých nič nezmenil ani rozvod žalobcov 1/ a 2/ a ani presťahovanie sa nebohého za prácou do Bratislavy. Nebohý aj po osamostatnení sa pravidelne žalobcov navštevoval a pomáhal im, či už morálne, fyzicky alebo aj finančne. Poukazovanie žalovaného na rozvod žalobcov 1/ a 2/ ako aj žalobkyne 3/, ako aj na tú skutočnosť, že žalobcovia nežijú v spoločnej domácnosti a spochybňovanie intenzity citových väzieb žalobcov k nebohému v dôsledku tejto skutočnosti, bolo preto vzhľadom na vykonané dokazovanie, ako aj na citované rozsudky Európskeho súdu pre ľudské práva z 21. júna 1988 vo veci Berrhab proti Holandsku a Marckx proti Belgicku z roku 1979, nedôvodné. V dôsledku tragickej smrti nebohého došlo k závažnej ujme žalobcov spočívajúcej v strate milovaného syna a brata. Žalobcovia sú do budúcnosti ochudobnení o rodinný život s ním, o jeho lásku a radosť s ním prežívanú. Vyšla tak nazmar ich láska, čas a nádeje vkladané do nebohého. Súd pritom považuje za nespochybniteľné, že ujmu, ktorú utrpeli žalobcovia, by na ich mieste a za daných okolností pociťovala ako ujmu objektívne závažnú každá iná osoba. Súd teda hodnotil ujmu žalobcov z objektívneho hľadiska a nie z hľadiska subjektívnych pocitov a vnímania žalobcov. Rovnako za nespochybniteľné považuje súd, že nečakaným a šokujúcim úmrtím nebohého, došlo k tak závažnému zásahu do osobnostných práv žalobcov, že žiadna z foriem morálneho zadosťučinenia nie je v danom prípade postačujúca (porov. tiež rozsudok Najvyššieho súdu Českej republiky z 15. júla 2005, sp. zn. 30 Cdo 2951/2004). Preto boli v posudzovanom prípade splnené predpoklady pre priznanie náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch v zmysle § 13 ods. 2 O.z.. V tejto súvislosti súd poukazuje na nedôvodnosť argumentácie žalovaného, že neboli preukázané mimoriadne zvýšené nepriaznivé následky smrti nebohého na žalobcov, keď na spoločenskom a pracovnom postavení žalobcov sa nič nezmenilo. Predpokladom pre priznanie náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch totiž nemusí byť nevyhnutne následok (reakcia) zásahu v podobe zmeny v spoločenskom a pracovnom postavení zasiahnutej osoby. Takýmto predpokladom je iba to, že v konkrétnom prípade s prihliadnutím na všetky okolnosti danej veci sa nejaví ako postačujúce morálne zadosťučinenie v zmysle § 13 ods. 1 O.z.. Prípady, v ktorých možno priznať náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch, sú totiž v § 13 ods. 2 O.z. uvedené iba demonštratívne (čo vyplýva z použitého slova "najmä"). Preto túto možnosť nemožno spájať iba so zásahmi proti dôstojnosti fyzickej osoby a jej vážnosti v spoločnosti (kedy by bolo namieste zaoberať sa aj zmenami v spoločenskom a pracovnom postavení zasiahnutej osoby - porov. napr. rozsudok Najvyššieho súdu Českej republiky z 31. marca 2005, sp. zn. 30 Cdo 2059/2004). Za nedôvodnú (a nevhodnú) považoval súd rovnako námietku žalovaného, že závislosť na alkohole si spôsobila žalobkyňa 2/ sama. Je totiž všeobecne známe, že každý človek sa so stratou blízkej osoby vyrovnáva inak, pričom následná reakcia zásahu v podobe závislosti žalobkyne 2/ na alkohole iba dokresľuje jej celkové negatívne duševné rozpoloženie a preukazuje, ako ťažko niesla stratu svojho syna a aká veľká ujma jej tým bola spôsobená (keď sa s ňou nevedela vyrovnávať inak ako práve takýmto nešťastným spôsobom).

Čo sa týka určenia výšky finančného zadosťučinenia, sú v zmysle § 13 ods. 3 O.z. taxatívne stanovené dve kritéria, z ktorých musí súd vychádzať. Jednak je to závažnosť vzniknutej ujmy a jednak okolnosti,

za ktorých došlo k zásahu do práva na ochranu osobnosti. Určenie výšky finančného zadosťučinenia je pritom predmetom voľnej úvahy súdu. Základom úvahy je zistenie takých skutočností, ktoré súdu umožnia založiť svoju úvahu na určitom kvantitatívnom posúdení základných súvislostí posudzovaného prípadu. V tejto súvislosti súd pripomína, že účelom finančného zadosťučinenia nie je nahrádzať škodu zasiahnutej osobe, keďže ujmu v nemajetkovej sfére nie je možné vyčíslieť (a tým ani nahradiť), ale účelom je poskytnúť zasiahnutej osobe určitú satisfakciu, a tak aspoň zmierniť a vyvážiť jej ujmu v osobnostnej sfére.

Pri určení výšky peňažnej satisfakcie súd prihliadol na nenapraviteľný a trvalý následok v podobe úmrtia syna a brata žalobcov. V danom prípade došlo k mimoriadne intenzívnemu zásahu, ujmu, ktorá týmto zásahom vznikla, nie je možné ničím odčiniť (možno ju len zmierniť). Ujmu možno teda označiť za obzvlášť závažnú. Na druhej strane však súd v rámci kvalifikačného kritéria okolností, za ktorých došlo k zásahu, nemohol nechať bez povšimnutia zásadnú okolnosť, ktorá sa rozhodujúcim spôsobom podieľala na tragickom následku v podobe smrti nebohého. Touto okolnosťou bola chorobne poškodená cievna stena v mozgu nebohého. Práve táto okolnosť bola takého zásadného charakteru (a takým výrazným spôsobom sa podieľala na smrti nebohého), že ju súd musel v tomu zodpovedajúcom rozsahu zohľadniť aj pri určení výšky finančného zadosťučinenia, a to v podobe jeho zásadného zníženia. Ako sa totiž konštatuje v záveroch znaleckého posudku č. 50/2012 a 27/2012 znalcov MUDr. S. S. a MUDr. A. a (vypracovaného v trestnom konaní), v prípade, ak by nebohý nemal chorobne poškodenú cievnu stenu, neutrpel by vážne poškodenie zdravia. V danom prípade u nebohého išlo o zvláštny osobný stav, kedy menšie násilie spôsobilo vážne poškodenie zdravia so smrteľným následkom. V znaleckom posudku sa tiež konštatuje, že vydutina mozgovej tepny musela byť chorobne zmenená už pred útokom na nebohého. Z uvedeného teda vyplýva, že konanie žalovaného (hoci zavinené a protiprávne) nebolo takého charakteru a intenzity, aby (za iných okolností) bolo objektívne spôsobilé vyvolať taký závažný následok, ako v danom prípade nastal (práve v dôsledku chorobne poškodenej cievnej steny v mozgu nebohého, ktorú mal chorobne poškodenú už pred konfliktom so žalovaným). V nadväznosti na to súd prihliadol tiež na to, že z hľadiska spôsobeného následku nešlo v prípade žalovaného o úmysel, ale možno povedať skôr o nešťastnú zhodu okolností. V tejto súvislosti súd poukazuje na to, že súd bol viazaný trestným rozsudkom, a to celým jeho výrokom, teda nielen skutkovou vetou, kde sa konštatuje, že v dôsledku konania žalovaného došlo k úmrtiu nebohého, ale aj právnou vetou a právnou kvalifikáciou tohto skutku (porov. rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 29. apríla 1992, sp. zn. 2 Cz 16/92), v zmysle ktorých sa žalovaný dopustil konania, ktoré bezprostredne smerovalo k dokonaniu trestného činu, ktorého sa dopustil v úmysle inému úmyselne spôsobiť ťažkú ujmu na zdraví, pričom k dokonaniu trestného činu nedošlo, čím spáchal zločin ublíženia na zdraví v štádiu pokusu podľa § 14 ods. 1 Trestného zákona k § 155 ods. 1 Trestného zákona. Z uvedeného vyplýva, že žalovaný nebol uznaný za vinného a odsúdený za trestný čin, ktorý by v znakoch svojej skutkovej podstaty zahŕňal následok v podobe smrti nebohého. Takýmto trestným činom by mohol byť napr. trestný čin zabitia v zmysle § 147, resp. 148 Trestného zákona, prípadne trestný čin usmrtenia v zmysle § 149 Trestného zákona. Ani za jeden z týchto trestných činov však žalovaný nebol uznaný za vinného, naopak žalovaný bol uznaný za vinného z trestného činu ublíženia na zdraví, a to iba v štádiu pokusu. Týmto súd nijako nespochybňuje, že medzi konaním žalovaného a smrťou nebohého existovala príčinná súvislosť (okrem toho, že táto skutočnosť nebola v konaní zo strany žalovaného ani namietaná, tak jednoznačne vyplýva aj zo záverov znaleckého posudku vypracovaného v trestnom konaní, kde sa konštatuje, že bezprostrednou príčinou smrti nebohého bolo poškodenie mozgu následkom krvácania z prasknutej vydutiny mozgovej tepny, pričom prasknutie chorobne poškodenej cievnej steny bolo v príčinnej súvislosti so smrťou a došlo k nej počas bitky, ktorú mal nebohý so žalovaným). Súd však musel pri určení výšky finančného zadosťučinenia prihliadnuť na okolnosť, ktorá sa zásadným spôsobom na tejto príčinnej súvislosti spolupodieľala a ktorú žalovaný nespôsobil (chorobne poškodená cievna stena v mozgu nebohého). Súd v tejto súvislosti znovu poukazuje na to, že konanie žalovaného by samé o sebe k takému závažnému dôsledku (aký nastal) nemohlo objektívne viesť. Ak by tomu tak bolo, žalovaný by bol v trestnom konaní nepochybne uznaný za vinného z iného trestného činu (napr. zabitia v zmysle § 147, resp. 148 Trestného zákona). Súd pri určení výšky finančného zadosťučinenia prihliadol ďalej na to, že celému konfliktu, ktorý viedol k tragickému následku, predchádzalo nevhodné správanie nebohého v podniku, keď sa urážlivo vyjadril na adresu dievčaťa, s ktorým bol v tomto podniku, a ktorej sa zastal žalovaný, na čo ho nebohý vyzval, aby išli von, kde došlo k bitke medzi ním a žalovaným. Súd teda prihliadol aj k podielu nebohého na priebehu incidentu, ktorý vyústil do fyzického konfliktu medzi ním a žalovaným (porov. rozsudok Najvyššieho súdu Českej republiky z 28. júna 2007, sp. zn. 30 Cdo

2625/2007). Nemožno tiež prehliadnúť, že v prípade predmetného fyzického konfliktu išlo o vzájomnú bitku nebohého a žalovaného. Sám nebohý vyšiel z podniku s tým, že sa ide so žalovaným pobiť, a preto nemožno túto situáciu porovnávať so situáciou, kedy by žalovaný napadol nebohého nečakane a bez možnosti reakcie (obrany) zo strany nebohého. Čo sa týka námietky žalovaného, že nebohý bol v čase incidentu pod vplyvom alkoholu, túto súd nepovažoval za dôvodnú, keďže pod vplyvom alkoholu bol aj žalovaný. Súd pri určení výšky náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch prihliadol tiež na to, že už konštatovaním viny žalovaného v trestnom konaní, jeho právoplatným odsúdením a uložením trestu došlo k určitej satisfakcii na strane žalobcov. Rovnako k určitej satisfakcii dochádza aj odôvodnením tohto rozsudku, kde sa konštatuje, že k porušeniu práv žalobcov zo strany žalovaného skutočne došlo (porov. rozsudok Krajského súdu v Ostrave z 23. januára 1998, sp. zn. 23C 52/96 publikovaný v PR 5/1998 na str. 258, obdobne rozsudky Najvyššieho súdu Českej republiky z 31. marca 2005, sp. zn. 30 Cdo 2059/2004 a z 28. februára 2005, sp. zn. 30 Cdo 1678/2004). Po zohľadnení všetkých uvedených okolností individualizujúcich danú vec a odlišujúcu ju od obdobných vecí náhrady nemajetkovej ujmy pri úmrtí blízkej osoby, dospel súd k záveru, že za primeranú a spravodlivú satisfakciu možno v danom prípade považovať v prípade žalobcov 1/ a 2/ sumu 3 300,- eur a v prípade žalobkyne 3/ sumu 2 300,- eur. Súd pristúpil k diferenciacii peňažnej satisfakcie u žalobkyne 3/ v porovnaní so žalobcami 1/ a 2/, nakoľko súd zastáva názor, že strata brata v prípade žalobkyne 3/ má na ňu určitým spôsobom iný, možno povedať menej intenzívny traumatizujúci dopad, než aký má strata dieťaťa v prípade žalobcov 1/ a 2/ ako jeho rodičov (porov. rozsudok Najvyššieho súdu Českej republiky z 31. augusta 2012, sp. zn. 30 Cdo 4083/2010). Uvedené má svoj odraz aj vo všeobecne akceptovanom názore, že rodičia by nemali prežiť svoje deti. V prevyšujúcej časti uplatnenej náhrady nemajetkovej ujmy potom súd žalobu žalobcov ako nedôvodnú zamietol.

O náhrade trov konania súd rozhodol v zmysle § 142 ods. 3 O.s.p. v spojení s § 151 ods. 1 O.s.p. tak, že žalobcom, ktorí mali v konaní síce iba čiastočný úspech, súd priznal plnú náhradu trov konania, keďže rozhodnutie o výške plnenia záviselo od úvahy súdu. Súdom priznaná náhrada trov konania pozostáva z náhrady trov právneho zastúpenia vo výške 1 483,62 eura za 5 úkonov právnej služby po 152,15 eura (1. prevzatie a príprava zastúpenia dňa 31.07.2013, 2. písomné podanie na súd - vyjadrenie zo dňa 25.07.2014, 3. účasť na pojednávaní dňa 17.10.2014 v dvojnásobnej výške /trvanie od 13.30 do 15.45 hod./, 4. účasť na pojednávaní dňa 06.02.2015 v dvojnásobnej výške /trvanie od 13.30 do 17.00 hod./, účasť na pojednávaní dňa 24.04.2015) + 3x režijný paušál (rok 2013) po 7,81 eura, 9x režijný paušál (rok 2014) po 8,04 eura a 9x režijný paušál (rok 2015) po 8,39 eura + 20 % DPH (náhrada trov právneho zastúpenia vyčíslená v zmysle § 9, § 10 ods. 1, 8, § 13 ods. 3, § 13a ods. 1 písm. a/, c/, d/, § 16 ods. 3, § 18 ods. 3 vyhlášky č. 655/2004 Z.z.).

Súd uložil žalovanému povinnosť zaplatiť náhradu trov konania každému zo žalobcov v rovnakom podieli po 494,54 eura, keďže v ich prípade išlo o samostatné spoločenstvo účastníkov, z ktorých si každý uplatnil voči žalovanému samostatný nárok. Nebol teda dôvod priznať im náhradu trov konania spoločne a nerozdielne (ani v iných ako rovnakých podieloch). Súd uložil žalovanému povinnosť zaplatiť náhradu trov konania na účet právneho zástupcu žalobcov s poukazom na § 149 ods. 1 O.s.p..

Súd pri výpočte odmeny za jednotlivé úkony právnej služby vychádzal z ustanovenia § 13 ods. 3 vyhlášky č. 655/2004 Z.z. ako pri spojení viacerých vecí, kedy sa základná sadzba tarifnej odmeny určenej z tarifnej hodnoty veci s najvyššou hodnotou zvyšuje o tretinu základnej sadzby tarifnej odmeny, ktorá by právnenému zástupcovi patrila v ostatných spojených veciach, keďže v danom prípade bolo v konaní uplatnených viacero nárokov, z ktorých každý by mohol byť uplatnený samostatnou žalobou (porov. uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 08. februára 2012, sp. zn. 6 M Cdo 15/2011). Ku každému spoločnému úkonu právnej služby vykonanému v mene žalobcov súd priznal režijný paušál v takom počte, ktorý zodpovedal počtu žalobcov v konaní s tým, že v prípade úkonov právnej služby - účasť na pojednávaní dňa 17.10.2014 a 06.02.2015 (ktoré trvali viac ako dve hodiny) súd priznal režijný paušál v dvojnásobnej výške (ako si ho uplatnili žalobcovia). Súd nepriznal režijný paušál za úkon právnej služby - prevzatie a príprava zastúpenia v uplatnenej výške 8,04 eura, ale iba vo výške 7,81 eura, nakoľko k prevzatíu právneho zastúpenia u všetkých žalobcov došlo dňa 31.07.2013, pričom v roku 2013 predstavoval režijný paušál sumu 7,81 eura.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie v lehote do 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresnom súde Bratislava IV.

Odvolanie proti rozsudku musí obsahovať všeobecné náležitosti každého podania podľa § 42 ods. 3 O.s.p. (ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sleduje, podpísané datované, v dostatočnom počte rovnopisov a s prílohami, v opačnom prípade bude rovnopis s prílohami vyhotovený na trovy účastníka), a náležitosti podľa § 205 ods. 1 O.s.p. (proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa rozhodnutie napáda, v čom sa rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha).

Odvolanie proti rozsudku, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že (§ 205 ods. 2 O.s.p.):

- a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1,
- b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- e) doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a),
- f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

V prípade, že nebude dobrovoľne splnená povinnosť uložená týmto rozsudkom, možno podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona.